

۵۱۴ هـ ۱۳۷۰ م

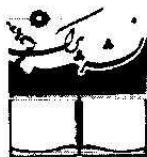
به نام خدا

اسرار حقیقت

بررسی شریعت در حدیقة الحقیقة سنایی و اسرار نامه عطار

تألیف:

فاطمه چنگیز

سرشناسه	:	چیتگرها، فاطمه، ۱۳۵۲ -
عنوان و نام پدیدآور	:	اسرار حقیقت : بررسی شریعت در حدیقه الحقیقه سنایی و اسرارنامه عطار/نگارش فاطمه چیتگرها.
مشخصات نشر	:	قزوین: پرک، ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهری	:	۱۲۶ ص.
شابک	:	978-622-6263-22-1
وضعیت فهرست‌نویسی	:	فیپا
موضوع	:	سنایی، مجدودبن آدم، ۴۴۷۳ - ۵۲۵ق. . حدیقه الحقیقه و شریعه الطریقه -- نقد و تفسیر
موضوع	:	Sanai, Majdud ibn-Adam . Hadiqat al - Haqiqah va Shari'at al - Tariqah -- Criticism and interpretation
موضوع	:	عبدالمحمدبن ابراهیم، ۵۳۷ - ۶۲۷ق. اسرارنامه -- نقد و تفسیر
موضوع	:	Attar, Muhammad ebn Ebrahim, 13th century. Asrar - Nameh -- Criticism and interpretation
موضوع	:	شریعت، سریعت
موضوع	:	*Tariqat and shari'at
موضوع	:	شعر فارسی -- قرن: ۱۲ -- تاریخ و نقد
موضوع	:	Persian poetry -- 12th century -- History and criticism
رده‌بندی کنگره	:	۸۲/۲۸۸BP
رده‌بندی دیوبی	:	۸۴/۲۹۷
شماره کتابشناسی ملی	:	۵۹۱۰۰۰۳

Parak publications@Gmail.com

انتشارات پرک

۳۳۳۳۱۲۱۳ و ۵۰۰۶۶۶۳۵۰-۲۱۹

نام کتاب: اسرار حقیقت؛ بررسی شریعت در حدیقه الحقیقه سنایی و اسرارنامه عطار

نگارش: فاطمه چیتگرها

طراح جلد: سیمین سررشته‌داری

نوبت چاپ: اول - ۱۳۹۸

شمارگان: ۵۰۰ جلد

لیتوگرافی و چاپ: سیب گرافیک/ عطا

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۲۶۳-۲۲-۱

قیمت: ۲۸/۰۰۰ تومان

فهرست

پیشگفتار.....	۹
مقدمه.....	۱۱
فصل اول: شریعت.....	۱۳
تعریف نبوی و واژه‌های شریعت.....	۱۴
تعریف اصطلاحی شریعت.....	۱۷
شریعت یا دین.....	۱۸
احکام اعتقادی شریعت.....	۲۰
فصل دوم: سنایی و حقیقه الحقیقه.....	۲۷
زندگی نامه سنایی.....	۲۸
افکار سنایی.....	۳۲
سنایی آغازگر شعر عرفانی.....	۳۴
سنایی آغاز گر غزل.....	۳۴
حقیقه الحقیقه یکی از آثار عرفانی سنایی غزنوی.....	۳۴
باب‌های حقیقه الحقیقه.....	۳۶
توحید.....	۳۷
نعت پیامبر.....	۳۸
خرد یا عقل کل.....	۳۸
عشق و دلدادگی.....	۳۹
پرورش عقل کل.....	۳۹
اختر شماری.....	۴۰
دوستی و دشمنی.....	۴۱

فصل سوم: شریعت در حقیقه الحقیقه سنایی	۴۳
توحید	۴۷
نبوت	۶۰
معاد	۶۸
عدل	۷۲
جهاد	۷۴
نماز	۷۷

فصل چهارم: شرح ختم احوال و آثار عطار	۷۹
زندگی نامه عطار	۷۹
افکار عطار	۸۱
اسرار نامه یکی از آثار عطار نیشابوری	۸۴
الاهیات عرفانی عطار با سنایی	۸۵

فصل پنجم: عطار و اسرار نامه	۸۷
مقاله‌ی اول توحید	۸۷
مقاله‌ی دوم- بعثت پیامبر	۸۸
مقاله‌ی سوم- جهان محسوس یا دنیای مادی	۸۹
مقاله‌ی چهارم- چیستی حقیقت	۹۰
مقاله‌ی پنجم- عشق	۹۰
مقاله‌ی ششم- رابطه‌ی این جهان و آن جهان	۹۱
مقاله‌ی هفتم- رهایی از عالم صورت	۹۱
مقاله‌ی هشتم- از خویش مردن	۹۲
مقاله‌ی نهم- نقش مرگ و فنا	۹۲
مقاله‌ی دهم- فانی بودن لذت‌های این جهان	۹۲
مقاله‌ی یازدهم- دنباله مسأله‌ی مرگ	۹۲
مقاله‌ی دوازدهم- حقیر و ناچیز بودن زمین	۹۳

مقاله‌ی سیزدهم- تفکر و حیرت.....	۹۳
مقاله‌ی چهاردهم- دغدغه‌ی مرگ.....	۹۳
مقاله‌ی پانزدهم و شانزدهم- مرگ‌اندیشی در افق ذهن شاعر.....	۹۳
مقاله‌ی هفدهم و هجدهم- دیده روشن بین داشتن.....	۹۳
مقاله‌ی نوزدهم- فریفته نشدن به دنیا.....	۹۴
مقاله‌ی بیستم و بیست و یکم- بازداشتن از دلبستگی به دنیا.....	۹۴
مقاله‌ی بیست و دوم- تصویری از احوال خود.....	۹۴
جایگاه ذبیحیت در اسرارنامه‌ی عطار.....	۹۴
توجه.....	۹۵
نبوت.....	۹۹
معاد.....	۱۰۲
نماز.....	۱۰۷
نتیجه‌گیری.....	۱۱۰
ضمائم.....	۱۱۳
منابع و مآخذ.....	۱۱۹

پیشگفتار

از نظر عرفا اساس و اصول دین بر پایه عرفان است. شریعت به همراه طریقت و حقیقت همواره در مکتب اسلامی مطرح بوده و همواره نظرات مختلفی در مورد دین در بین عرفا حکم فرما بوده است بعضی از عرفا راه استدلال را مورد بحث دین قرار داده و بعضی راه عشق و کشف و مهود را سرلوحه‌ی شناخت دین قرار داده‌اند. به هر حال شیوه عارفان ایرانی، روش عاشقانه بوده که میان بنده با خداوند نوعی رابطه‌ی عاشق و معشوق برقرار ساخته و در کمال شیفتگی را استنراق به درک حالاتی دست پیدا می‌کنند که محو در معبود و یگانه هستی می‌شدند این گونه عارفان به مثابه شریعت را به نحو بسیار زیبایی توصیف می‌کنند. سنایی و عطار از جمله عارفانی هستند که شریعت اسلام را به شکل بسیار ادیبانه به رشته تحریر درآوردند. در حدیقه الحقیقه سنایی غزل‌ها و اسرار نامه عطار نیشابوری که هر دو کتاب بسیار ارزشمند و عرفانی است مطالب بسیار زیبایی از محبوبیت و وحدانیت و صفات والای دیگری از خداوند بلندمرتبه به گونه‌های ادبی بسیار زیاده در سبخرانه به تصویر کشیده شده است. هر دو اثر گرانبه در مورد دین مبین اسلام اندیشه این دو عارف بزرگوار را به گونه‌ای در نظر هر خواننده‌ای جلب می‌کنند که باید اینگونه گفت شریعت در اندیشه سنایی و عطار از قشر دین و پوسته‌ی بیرونی آن، که بیشتر به آداب تقلیدی و عبادی توجه دارد فراتر رفتند و هر کدام معتقد بودند که نباید به ظاهر بلکه باید به باطن دین توجه بیشتری کرد شریعت در این کتاب‌های ارزنده به روشنی و خیلی ساده و پر رنگ دیده شده و مورد تحلیل قرار گرفته است که نشانگر اندیشه و افکار این دو عارف والای دینی است و به خوبی می‌توان دریافت که شریعت را بیشتر با اصول دینی از جمله: توحید، نبوت و معاد، مورد توجه قرار داده‌اند، سنایی در اثر خود شریعت را کامل‌تر از عطار بیان کرده اما عطار به صورت جزئی‌تر و سلیس‌تر و روان‌تر مورد تفحص قرار داده است.